

העיירה דאמור, 20 ק"מ מדרום לביירות: ילדים פלסטיניים משחקים במלחמה

רגל ועד קודקוד. זהו כוח צבאי בעל עוצמה העולה על כל כוח מקומי אחר — כולל כוחן של הפאלאנגות הנוצריות. כוח זה אינו משופע רק באמצעי-לחימה כבדים, שהגיעו אליו מידי בעלי-בריתו בעולם, אלא גם בניסיון-קרב ובמוראל קרבי גבוה. הוא עמד במערכה הקשה נגד הצבא הסורי, והחזיק מעמד. הוא מאמין שהוא עמד מול כל צה"ל במלחמת-הלייטאני, במרס 1978, ושהחזיק מעמד במערך זה במשך כל ימי הקרבות.

אך יש לו יתרון, העולה גם על הנשק והמוראל: הידיעה המוחית לטת ש"אין ברירה". אין לפלסטיני נים לאן ללכת. גם אילו רצו לעזוב לבר המדינה אחרת — אין אף מדינה נה ערבית אחת המוכנה לקבל אותם. אוכלוסייה זו דוהמת על חייה.

(המשך בעמוד 38)

ממשלת יצחק רבין, שקבעה אז כי נהר הליטאני הוא "הקו האדום". הנוצרים, לעומת זאת, לא הגיחו לסוריים להיכנס לשטח שלהם, למרות שהסורים הוסיפו לשרת גם אותם. כך, למשל, שמרו הסורים, למען הנוצרים, על פרווי-דור פתוח לנמלי-התעופה של ביירות, הי-מצוי בשטח המוסלמי-פלסטיני.

אש"ף:

מדינה בדרך

עובדת-היסוד השלישית היא הנור-כחות הפלסטינית בלבנון. האוכלוסייה הפלסטינית בלבנון, שהגיעה לשם במהלך מלחמת-העצמאות, מתקרבת כיום לחצי מיליון נפש. היא חמושה מכף-

הסורית בקיץ 1976 טבעית לגמרי. באותו שלב של מלחמת-האזרחים התהפך הגלגל, והקואליציה השמאלית-מוסלמית-פלסטינית החלה מתגברת על הימין הנוצרי. עמוד-השדרה של הקואליציה הזאת היה מורי-כב מכוחות אש"ף. לתדהמת העולם, הת-ערבה סוריה המוסלמית והלאומית לטובת הנוצרים המפסידים, נגד המוסלמים הי-מנצחים.

באותו זמן עבר הגבול בין הדרום (המוסלמי בעיקרו) ובין הצפון (הנוצרי בעיקרו) לאורך כביש דמשק-ביירות. כור-חות אש"ף פרצו צפונה, דרך צוואר-בקי-בוק צר, אל ממויזח לכוח הנוצרי העיר-קרי, והחלו תוקפים את השטח הנוצרי ממזרח. תוך כמה ימים יכלו להסל את הכוח הנוצרי, להגיע אל הים בצפון. להשתלט על המדינה כולה. מכיוון שהיתה להם עדיפות גדולה בכוח.

באותו שלב קריטי קראו מנהיגי הנוצ-רים, ובראשם הנשיא דאו, סולימאן פרני-ג'יה, לצבא הסורי להתערב. הסורים עשו זאת ברצון, מתוך המגמה המסורתית שלהם למנוע השתלטות של כוח בלתי-תלוי (במיקרה זה: אש"ף והמוסלמים ה"שמא-ליים") בלבנון.

הם פתחו במיתקפה מוחצת לאורך כביש דמשק-ביירות, וניתקו את הכוח האש"פי העיקרי, שהיה ממוקם בעורף הנוצרים, מן הבסיס שלו בדרום. על כוח זה איימה סכנת-השמדה.

במשך שבעה ימים נערך הקרב על הי-עיירה בחמדון-עאלי, צוואר-הבקבוק הפלס-טיני. בעיני הפלסטינים, כבר הפך קרב זה אפוס לאומי. במשך שיבעה ימים ולילות עמדו הכוחות הפלסטיניים מול העוצמה הסורית העדיפה והחזיקו את צוואר-הבק-בוק פתוח. עד שכל כוחותיהם נחלצו מן המלכודת מצפון לכביש וחזרו לשטחם.

בדרך זו, תודות להתערבות הסורית, ני-צל השטח הנוצרי. הקרב בין הסורים והפלסטינים הגיע לסיומו בהסכם ריאד. אש"ף התיר לצבא הסורי להיכנס לביירות המערבית (המוס-למית), ואילו לפלסטינים ניתנו ערובות להמשך קיומם העצמאי בלבנון. בעיקבות ההסכם, הגיח אש"ף לצבא הי-סורי להתפרס בכל השטחים שבידיו, והיה מוכן שהסורים יתקדמו עד לגבול הי-ש-ר-אלי. הדבר נמנע ביגלל התנגדותה של

עלפי תעודת-הזהות. אם בעל התעודה שייך לעדה או לחמולה היריבה, הוא בן-מות. רק השמאל חרג מכלל זה.

ביגלל המוכנה הזו, יש פידוגים גם במחנה הנוצרי וגם במחנה הי-מוסלמי. המצב כודו אינו יציב. כל אחד מן הכוחות יכול לשנות את גישתו בן-לילה מן הקצה אל הקצה, ואיוולת היא לסמוך על אחד מהם לאורך ימים.

הסורים: תמיד

נגד החוק

עובדת-היסוד שנייה היא שסוריה אינה בבחינת "מדינה זרה" רגילה בר-לבנון.

מבחינה היסטורית, לבנון היא חלק מ-סוריה. היא הופרדה מגוף סוריה על-ידי השילטון הקולוניאלי הצרפתי, שביקש ל-קומם את המוסלמים והנוצרים אלה נגד-אלה, על-פי העיקרון המקודש "הפרד ומשול".

הסורים לא השלימו מעולם עם הפרדת הלבנון. מעולם לא העניקה סוריה ללבנון הכרה דיפלומטית. מעולם אף לא היתה קונסוליה סורית בביירות, או לבנונית בדמשק. אחת התוצאות המזוירות: סוריה היתה תמיד המדינה היחידה בעולם שאר-רחיה לא היו זקוקים לאשרת-כניסה ל-לבנון, ולהיפך. פשוט לא היה מי שיעניק את האשרות.

מילבד גבוליהם וגבול-ישראל, סוריה משתרעת לאורך כל גבולותיה של לבנון. כל יחסי המיסחר והתחבורה של לבנון הם עם סוריה, או דרך סוריה.

מכאן שהיתה לסוריה תמיד השפעה עצור-מה בלבנון, וכל הפיאודלים ביקשו בתקו-פה זו או אחרת, את תמיכתה.

סוריה, מצידה, היתה תמיד מעני-רבת כנעשה בלבנון, כשהמגמה העיקרית שלה היא למנוע את השי-תלטות של גוף חזק יחיד ובלתי-תלוי בה. משום-כך פערה סוריה תמיד נגד הכוח החזק ביותר כי-לבנון, ותמכה ביריביו.

משום כך היתה ההתערבות הצבאית

רחוב בביירות: מיסחר ותת-מיקלע